

Tomàs Llopis, premi Octubre del 2012 per la novel·la *Hi ha morts que pesen cent anys*, canvia de registre totalment en el seu nou llibre: *Contra les aules* deixa la ficció per fer un repàs amè i il·lustratiu per una llarga, fructífera i polièdrica carrera docent. Un llibre testimonial i, també, un al·legat contra maneres caduques de concebre la docència.

—Vostè s'incorpora a la docència en els anys de la *batalla de València* i es jubila l'any 2014. Es tracta d'un eix cronològic molt interessant.

—He tingut la sort de ser testimoni, precisament, de tota una etapa importantíssima, un cercle de vicis que potser podrem trencar ara: comença amb la Transició, quan l'ensenyament necessita tota mena de recursos i esforços, amb una batalla duríssima. I acaba amb una altra batalla molt dura per destrossar el sistema públic i atacar la llengua.

—La trajectòria educativa de Tomàs Llopis abasta molts llocs també, enfocaments pedagògics novedosos, la redacció de materials i llibres escolars... És un camp de visió molt ampli.

—Sí, és ampli perquè he tocat molts sistemes, pràcticament tots els possibles. Vaig conèixer els últims anys del PSOE, tota l'etapa del PP i, en el cas de Pego, la meua darrera destinació, vaig conèixer un microcosmos molt particular. També he conegut l'època bona per a l'educació dels governs de Convergència i Unió. I fins i tot l'ensenyament concertat. En qualsevol cas, la gràcia de la qüestió és haver treballat amb una autèntica vocació: m'agrada molt l'ensenyament. I l'altra cosa és el compromís amb l'ofici, amb la gent i amb l'idioma. Sense aquest compromís i sense aquesta voluntat de servei no es fan tantes coses. Com bé dius, hem estat innovadors en moltes coses: a l'institut de Pego vam fer, juntament amb dos instituts més, un teledebat quan no hi havia internet. I a Amposta, els primers exercicis autocorrectius que hi havia en català. Però tot això ho feies perquè volies ajudar els alumnes a tirar endavant.

—El llibre comença amb l'etapa d'estudiant. La hi volia incloure per parlar dels seus mestres?

—Els mestres són importants per als adolescents. Jo vaig ser adolescent i vaig tenir uns referents que em van marcar profundament. Pedro Benavides, Tomás Hernández o Manuel Sanchis Guarnier són referents per a mi, jo volia ser com ells. I crec que és important marcar-los, dir que en som hereus i que hem tractat de ser dignes continuadors de la seua tasca.

—Hi ha en el llibre un homenatge a Sanchis Guarnier per tot el que hagué de suportar durant la *batalla de València*.

—Ell va patir molt. El tractava molt a prop en aquells moments perquè estudiava el darrer any de carrera, anava al seu microseminari i era un dels alumnes més o menys avantatjats que tenia Sanc-

TOMÀS LLOPIS

«El PP va destruir els ensenyants i va destrossar-los l'autoestima»

PRATS I CAMPS

L'escriptor Tomàs Llopis (Beniarbeig, 1954) repassa en el seu darrer llibre, *'Contra les aules'* (Tres i Quatre, 2016), tota una vida, ben prolífica, dedicada a l'experiència docent.

Entrevista de Xavier Aliaga

his Guarnier. I a ell, a banda de la seua tasca com a filòleg, se li ha de reconèixer el tarannà d'home compromès i lluitador que se la va jugar tota per la causa. No li han fet prou justícia encara.

—Després hi ha les experiències pròpies, les estratègies a l'aula per desactivar de cara als estudiants els debats de la *batalla de València*.

—En el cas de la *batalla de València*, hi havia un ambient de feixisme en l'opinió pública. I la gent

que seguia les consignes feixistes no volia escoltar res, no raonava. Es negava a acceptar l'evidència. I això havíem de desmuntar-ho. I era difícil perquè havíem de desmuntar uns conceptes i crear-ne de nous. Això, en el període que durava un BUP, tres anys, era molt difícil, perquè tenies un ambient furibund en contra. També vaig treballar a Solsona, on hi havia un regionalisme ferotge, tan abrandat com el blaverisme del País Valencià. A Solsona no entenien el concepte de Països Catalans, ells eren Catalunya. I també calia desmuntar això i buscar estratègies diferents, havíem de fer viatjar els alumnes. I aquella experiència de portar alumnes de Solsona al País Valencià va ser important, perquè també incidí en l'opinió pública del poble.

—**El sistema de llistes de lectura obertes, que l'alumne participe en l'elecció de la lectura, és una pràctica molt assimilada. Però quan vostè ho posà en marxa el tema no devia estar tan clar.**

«ARA NO EM JUBILARIA»

Durant la seua carrera professional, Tomàs Llopis n'ha vist de tots colors, però *Contra les aules* carrega les tintes contra el Partit Popular. El també escriptor critica consellers com Alejandro Font de Mora i María José Català, a qui acusa, a més de les diverses ocurrences, de carregar els docents de "faenes innecessàries", entre altres retrets. "El PP ens tornava a una tradició educativa de fa 40 o 50 anys", rebla, el tipus de plantejament educatiu al qual fa referència el títol. Així les coses, veu amb esperança el canvi de Govern, apunta que "una legislatura serà insuficient per fer totes les coses que s'han de fer", però veu que, "com a mínim, hi ha una sensibilitat diferent, hi ha un compromís amb la qualitat educativa. Els responsables educatius vénen d'aquell món". "Ho veig amb molt d'optimisme i molta il·lusió: de fet, l'altre dia ho comentava amb un membre de la Conselleria: ara no em jubilaria", fa broma. O no.

—Sempre hem posat en marxa coses que no estaven molt clares [riures]. Però si pretenem fer lectors, l'aula ha de suplantar la realitat. Un poc com el model noucentista, superposar una situació ideal de manera que vaja impregnant la realitat dura. Partim d'alumnes que no volen llegir. I clar, els has d'oferir alguna cosa seductora. Perquè en la vida real l'oci es tria lliurement, no podem competir amb una imposició. Era arriscat però ràpidament se'n van veure els efectes positius. Si un alumne llegia, automàticament era més competent lingüísticament.

—**En el llibre parla del descobriment del pedagog John Holt, que deia que un alumne aprèn el que vol, quan vol i com vol. Això va fer que canviara la perspectiva.**

—Efectivament, hauria de ser l'a-e-i-o-u. Quan diem: "Això els agrada als alumnes". Bé, doncs, segurament, ja ho aprendran. El que hem de fer, justament, és fer que els agrade allò que pensem que és bo per a la seua maduració i el seu creixement intel·lectual. De vegades partim de plantejaments lògics i bàsics, però la batalla diària ens duu a veure les coses de manera complicada. Independentment dels partits polítics que governen, hem de tenir en compte qüestions bàsiques i elementals.

—**També s'hi reflecteix la controvèrsia sobre el sistema d'avaluació. En això Tomàs Llopis també ha anat en contra del corrent.**

—El meu mestre Pedro Benavides ens deia: "Com puc saber si vostès saben un sis o un set de filosofia?". És difícil. El que és més fàcil de copsar és el grau de satisfacció dels alumnes i el grau d'adquisició de determinades habilitats i aptituds. Quan vaig ser cap d'estudis, abans de la LOGSE, vaig fer un curs de formació sobre l'avaluació que era un atac a la línia de flotació del sistema educatiu. Quan revises l'avaluació t'adones de les deficiències i els errors del sistema.

—**Contra les aules recull la situació a Pego durant l'alcaldia del controvertit Carlos Pascual. Hi ha històries que s'obliden ràpidament, però aquella fou una història molt dura.**

—Fou una experiència duríssima. Però l'important era veure com l'aula no és impermeable a la realitat, hi incideix directament. I has d'analitzar-la per poder canviar. Va ser una etapa molt dura sobretot perquè va anticipar allò que després va fer el PP amb els ensenyants: destruir-los com a col·lectiu, destrossar-los l'autoestima i desprestigiar-los col·lectivament. ●